

Vítězstvo Srdca

NAJVÄČŠÍ DEŇ MÔJHO ŽIVOTA

Rodína Panny Márie

2015 (V) / č. 106

*„Nech nám zosnulý a zmŕtvychvstalý Ježiš
zošle Ducha svätého, aby sme sa naučili vysloviť celou svojou
sílu posledné slovo: *Addio*.“*

Z meditácie pápeža Františka

19. mája 2015

Rozhodujúci deň v živote

V istej veľmi peknej modlitbe k svätému Jozefovi, ktorý je nielen patrónom a ochrancom Cirkvi, ale aj patrónom zomierajúcich, sa modlíme: „... a svojou rukou ma veď k najväčšiemu dňu môjho života – k môjmu vstupu do neba.“

K „najväčšiemu dňu môjho života“? Keď si to človek s plnou vážnosťou uvedomí, je deň našej smrti skutočne veľkým, ba najväčším dňom nášho života, pretože keď sa skončí naša pozemská púť, tak by to mal byť vlastne odchod domov, k Bohu do nebeskej blaženosti, ktorá trvá večne.

*A*ko ľahko pri najrôznejších aktivitách, hluku a starostiach všedného dňa, pri plánovaní budúcnosti a starostiach v rodine a v zamestnaní zabúdame na to, že náš čas tu na zemi je ohraničený! Sme tu na ceste do večnosti, pretože naša pravá vlasť je v nebesiach. Ježiš sám o tom hovorí: „V dome môjho Otca je veľa príbytkov. Keby to tak nebolo, bol by som vám povedal, že vám idem pripraviť miesto?!“ (Jn 14,2)

Toto Pánovo prisľúbenie je plné útechy hlavne vtedy, keď by nás pri myšlienke na hodinu smrti chceli ovládnuť pocity úzkosti, strachu a smútku. Kto však vie, že jeho skutočný domov je v nebi, pre toho mnohé bolestivé situácie strácajú svoju tragiku, pretože všetko je pominuté.

V našej spoločnosti je myšlienka na smrť neustále potláčaná. Veď kto by už len chcel byť starým alebo kto by chcel zomrieť! Tak je to hlavne vtedy, keď viera v nebo už nie je živá. Strach pred smrťou je v človeku hlboko zakorenený a je snáď tým najstrašnejším strachom, aký vôbec existuje. Aj Ježiš ho poznal. On ho niesol za nás, aby sme v tej našej hodine smrti neboli sami; vtedy, keď dôjde k tomu, že musíme všetkých a všetko opustiť a zanechať a celkom sa prenechať Božiemu milosrdenstvu. „Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha.“ (Lk 23,46)

Smrť je ťažká, a preto by sme sa na tento dôležitý okamih mali vlastne pripravovať po celý život, aby sa nám nestalo to, čo istému priateľovi sv. Tomáša Mora. S trpezlivosťou a veľkou silou presvedčania sa Tomáš snažil svojho priateľa pohnúť k tomu, aby zmenil svoj život. No on mu vždy ľahkovážne

odvetil: „*Ach, veď to má čas. Obrátim sa na smrteľnej posteli, vtedy budem prosiť o Božie zmilovanie.*“ No bolo to ináč. Tento muž, sveták, ktorý veril len sám sebe, bol nečakane pri jednej poľovačke ťažko zranený a zomieral vo veľkých bolestiach, preklínajúc svoj život: „*Nech to čert vezme!*“ O pravdivosti tejto udalosti by sme pochybovali, keby ju nebol zaznamenal sám svätý štátnik a mučeník Tomáš Morus.

Smrť nás môže zastihnúť nečakane, náhle, no nech nás nezastihne nepripravených. Najlepšou prípravou na smrť sú sviatosť zmierenia a prijímanie Eucharistie, pretože pri svätom prijímaní nosíme v sebe toho, ku komu ideme. Nikdy by sme nemali zaváhať privolať kňaza k zomierajúcemu človeku, pretože najväčšou pomocou v týchto hodinách je sviatosť pomazania chorých. „*Milosťou tejto sviatosti chorý prijíma silu a dar užšie sa spojiť s Kristovým utrpením. ... Utrpenie, následok dedičného hriechu, dostáva nový zmysel: stáva sa účasťou na Ježišovom spasiteľnom diele.*“ (Katechizmus Katolíckej cirkvi)

Každé zomieranie môže byť láskou premenené na smrť z lásky, keď zomierajúci zjednotí svoje utrpenie s utrpením Pána. Preto nás katechizmus učí ďalej: „*Chorí, ktorí prijímajú túto sviatosť, tým, že sa dobrovoľne spájajú, s Kristovým utrpením a jeho smrťou, prispievajú, k dobru Božieho ľudu*“ (Katechizmus Katolíckej cirkvi) – lebo ich utrpenie sa stáva plodným v dušiach iných.

Pán Ježiš slúbil sv. Faustíne, že zomierajúcim sa modlitbou ruženca Božieho milosrdenstva dostane nepochopiteľnej, nepredstaviteľnej pomoci a milosti; to platí aj vtedy – čo sa často stáva, keď nablízku nie je žiaden kňaz:

„*Ktokoľvek sa ju bude modliť, dosiahne v hodine smrti veľké milosrdenstvo. ... Hoci by bol hriešnik najzatvrdilejší, ak sa len raz pomodlí túto korunku, dosiahne milosti z môjho nekonečného milosrdenstva. ... Keď sa ju budú modliť tvrdošijní hriešnici, naplním ich duše pokojom a hodina ich smrti bude šťastlivá.*“

Cennú pomoc v príprave na hodinu smrti nám dáva sv. Dominik Savio (1842-1857). Dvadsať rokov po jeho smrti mal don Bosco (jeho duchovný otec) víziu, v ktorej Dominika videl v nebeskom šťastí. Don Bosco o tom sám rozpráva: „*Spýtal som sa Dominika, čo ho v jeho zomieraní najviac utešilo: Čnosť čistoty, ktorú si si uchoval?*“ – „*Ó, nie. Vlastne aj to, ale nielen to.*“ – „*Snáď vedomie čistého svedomia?*“ – „*Aj to je čosi dobré, no existuje aj niečo ešte lepšie.*“ – „*Pomohla ti hádam tvoja nádej v raj?*“ – „*Ani to nie.*“ – „*Tak je to poklad všetkých dobrých skutkov, ktoré si urobil?*“ – „*Nie, nie!*“ – „*Čo ti teda dalo silu v tvojej poslednej hodine?*“ Tu Dominik slávnostne odvetil: „*Čo ma v zomieraní najviac posilnilo, bola pomoc mocnej Matky nášho Vykupiteľa! Povedz to všetkým tvojim synom. Nech sa nezabudnú k nej modliť, pokým žijú.*“

Svätý Maximilián Kolbe, ktorý v pravom slova zmysle nadovšetko miloval Nepoškvrnenú, mal zvyk, že večer si svoje hodinky a svoje okuliare položil k nohám jej sochy. S úsmevom vysvetľoval: „*Moje okuliare znamenajú moje oči, moje myšlienky, moju prácu, hodinky zase čas, ktorý mi ešte ostáva. To všetko patrí jej, len jej, mne ale nech už nič viac nepatrí. Všetko som dal jej, nech s tým robí, čo sa jej páči.*“ To znamená, že tento svätý bol každý deň pripravený na odchod z tohto života.

O svätom Vincentovi de Paul sa hovorí, že na smrteľnej posteli bol celkom pokojný a odovzdaný do Božích rúk. Keď sa ho spýtali, či sa nebojí smrti, jeho odpoveď znela: „*Osemnásť rokov som nikdy nešiel spať skôr, kým som sa nepripravil na to, že by som ešte dnešnej noci mohol zomrieť. Preto teraz zomieram ľahko.*“

*K*ed' zomierajúci odpustil všetkým a prijal odpustenie, keď sa dokáže odpútať od všetkého, čo ho viaže k tejto zemi, k tomuto svetu, a keď sa celkom odovzdá do Božieho milosrdenstva, potom dokáže na otázku: „*Bojíte sa smrti?*“ odpovedať podobne ako Matka Tereza.

Svätá Matka Tereza sa niekoľko okamihov ticho pozerala do očí známeho talianskeho žurnalistu Renza Allegriho a potom s úsmevom povedala: „*Nie, vôbec nie! Zomrieť znamená vrátiť sa domov. Bojíte sa snáď vy vrátiť domov k vašim drahým? Túžobne očakávam okamih smrti. Tu hore stretnem Ježiša a všetkých tých ľudí, ktorým som sa počas tohto života snažila darovať lásku. Stretnem všetky tie deti, ktoré som sa snažila zachrániť, a tie, ktoré ma – zomierajúc v mojom náručí – vnímali ako svoju matku. Stretnem všetkých chudobných, ktorým som pomáhala. A napokon – opäť stretnem všetkých tých ľudí, ktorí mi boli tu na zemi drahí a vzácní. Bude to teda nádherné stretnutie.*“

A kým to hovorila, žiarili jej oči šťastím a radosťou.

Skutočne veríš v život po smrti?

Život po smrti? Každý človek si skôr či neskôr položí otázku, či niečo také naozaj existuje. Naša viera v zmŕtvychvstalého Krista nepripúšťa žiadne pochybnosti a v modlitbe Verím v Boha vyznávame: „Verím vo vzkriesenie tela a v život večný.“ Avšak keď sme osobne konfrontovaní so smrťou, nie je to vždy také ľahké vysloviť tieto slová s pevným presvedčením.

Dokonca aj sv. Terézia od Dieťaťa Ježiša, ktorá sa od malička tešila na nebo, bola počas posledných mesiacov svojho života v takej duchovnej tme, že v jej autobiografii je zaznamenané: „Keď ospevujem šťastie neba, večné šťastie v Bohu, tak pritom nepociťujem žiadnu radosť, pretože jednoducho ospevujem to, čo chcem veriť.“ P. Manfred Hösl SJ porovnával náš život tu na zemi so životom dieťaťa v materskom lone. Nech nám nasledujúci úsmevný príbeh, ale zároveň príbeh s hlbokou myšlienkou pomôže, aby sme si upevnili svoju osobnú vieru v život po smrti.

*V*brušku istej tehotnej ženy boli tri deti. Jedno z detí bol malý veriaci, ďalšie bolo malým pochybovačom a tretie dieťa bolo skeptikom. Na sklonku svojho deväťmesačného pobytu v lone matky sa rozprávali o svojej budúcnosti.

Malý pochybovateľ sa spýtal: „*Veríte vy vlastne v život po narodení?*“

„*No jasne,*“ odvetil malý veriaci s odzbrojujúcou istotou. „*Život po narodení existuje. Náš život tu je myslený len tak, aby sme rástli a pripravovali sa na život po narodení, aby sme boli dostatočne silní na to, čo nás potom čaká.*“

Malý skeptik nedokázal vnímať a chápať tieto myšlienky: „*Hlúposť! To neexistuje! Veď ako má vôbec vyzeráť život po narodení?*“

Ale malý veriaci sa nedal pomýliť: „*Ani ja to neviem presne. Ale bude tam určite oveľa svetlejšie ako tu. A možno budeme aj behať a jesť ústami.*“

„Taká hlúposť,“ namietal znova malý skeptik. „Behať, veď to sa nedá. A ješť ústami – to je ale čudný nápad. Existuje predsa pupočná šnúra, ktorá nás vyživuje. A okrem toho sa to určite nedá, že by existoval život po narodení, lebo pupočná šnúra je už teraz prikrátka.“

Malý veriaci mal aj teraz odlišný názor: „Ale áno, to sa určite dá. Všetko to bude len trošku iné.“

Malý skeptik sa vytasil s tromfom: „Veď po narodení sa sem ešte nikto nevrátil. Narodením sa život končí. A život je jedným jediným trápením. A je tmavý.“

Nemal pravdu tento malý skeptik? Všetko mu hralo do karát, ale malý veriaci sa nedal odradiť: „Hoci neviem tak celkom presne, ako vyzerá život po narodení, v každom prípade potom uvidíme našu mamu a ona sa bude o nás starať.“

To bolo pre malého skeptika predsa len priveľa: „Matka?! Veríš v matku? A kde je, prosím ťa?“

A malý veriaci odvetil s istotou, ktorá presvedčila aj malého pochybovača: „Veď tu, všade okolo nás. Sme a žijeme v nej a skrze ňu. Bez nej by sme neboli.“

To sa však zdalo pre malého racionalistického skeptika čistým výmyslom: „Hlúposť! Z matky som si ešte nikdy nič nevšimol, teda ani neexistuje.“

Ale malý veriaci mohol už teraz svojou otvorenosťou pre pravdu pocítiť niečo z toho, čo mu až neskôr mala vyjaviť budúcnosť: „Niekedy, keď sme celkom ticho, môžeš začuť, ako naša mama spieva, alebo môžeš cítiť, keď hladká náš svet. Ja v každom prípade verím, že náš skutočný život sa začne až potom!“

Nábožné združenie sv. Jozefa

17. februára 1913 bolo v Ríme založené „Nábožné združenie svätého Jozefa,“ patróna dobrej smrti. Už o rok neskôr pápež Pius X. povýšil toto hnutie na arcibratstvo, pretože hnutie malo mimoriadne veľký počet členov. Prvoradým cieľom tohto hnutia je modlitba – na príhovor sv. Jozefa, patróna zomierajúcich, vyprosiť milosť „svätej smrti“ pre všetkých, ktorí zakrátko zomrú, hlavne však pre tých, za ktorých sa nikto nemodlí.

*K*ed' bol 23. októbra 2011 don Luigi Guanella pápežom Benediktom XVI. svätorečený, malo jeho dielo *Nábožné združenie svätého Jozefa*, patróna dobrej smrti po celom svete milión členov. Vznik tohto diela inšpirovala jeho veľká, bezhraničná dôvera k sv. Jozefovi a hlavne jeho dobrotivé otcovské srdce, ktoré chcelo pomáhať všetkým, čo sú v núdzi. Nie je to azda tak, že na mnohých miestach na našej zemi sú v najväčšej núdzi práve tí, ktorí stoja na prahu večnosti? Koľko ľudí, často úplne opustených, musí odísť z tohto sveta bez pomoci kňaza, bez zaopatrenia sviatosťami! A pritom ide v týchto hodinách o všetko, o večný život.

Don Luigi dal v istej mestskej časti Ríma neďaleko Vatikánu postaviť kostol a zasvätil ho Usnutiu svätého Jozefa. Bolo to v čase, keď v ňom stále viac narastala túžba, aby mohol byť pri čo najväčšom počte zomierajúcich. Keď už zomierajúci nemôžu byť obklopení srdečnou láskou svojich najbližších priateľov a príbuzných, chcel ich aspoň on svojou modlitbou sprevádzať v tejto najťažšej a najdôležitejšej hodine ich života. Keď don Guanella predložil pápežovi Piovi X., svojmu osobnému priateľovi, túto ideu o bratstve, Svätý Otec bol jeho projektom nielen nadšený, ale chcel byť aj prvým členom tohto diela. A tak sa aj stalo.

Pri myšlienke na nespočetné obeť prvej svetovej vojny hľadali duchovní synovia dona Guanella možnosti, ako by sa dalo ešte intenzívnejšie pomáhať. Navrhli takzvanú ustavičnú svätú omšu, zvláštnu formu duchovnej pomoci zomierajúcim, „aby nebol nik zatratený“. Tak im to vštepoval do srdca don Guanella. Každý kňaz, ktorý sa chcel podieľať na tomto diele milosrdenstva, mal výhradne za zomierajúcich odslúžiť raz do roka svätú omšu počas toho dňa, ktorý mu bude pridelený. Už čoskoro sa prihlásili kardináli, biskupi a kňazi z celého sveta. Od roku 1917 aktívne podporovali tento nápad všetci pápeži. Pápež Benedikt XV. sa sám chopil iniciatívy a dodatočne slávil prvú svätú omšu v mesiaci práve na tento úmysel. V roku 1981 sa aj pápež Ján Pavol II. zaviazal, že každého 26. mája venuje zomierajúcim všetky poklady milostí svätej omše a bude prosiť sv. Jozefa, aby stál pri nich ako ich otec a patrón.

Na prijatie do *Nábožného združenia sv. Jozefa*, patróna dobrej smrti stačí oznámiť svoje meno, adresu a rok narodenia. Následne každý prihlásený dostane zápisný lístok a texty modlitieb, ktoré sú zároveň aj potvrdením o členstve. Prihlásením sa zaväzuje modliť ráno a večer túto krátku strelnú modlitbu za zomierajúcich: „*Svätý Jozef, pestún Ježiša Krista a opravdivý ženích Panny Márie, oroduj za nás a za tých, ktorí tento deň (túto noc) umierajú.*“ Zápis je bezplatný a jeho platnosť je doživotná.

Okrem apoštolátu orodovania za zomierajúcich a „ustavičnej svätej omše“ má združenie ešte jeden ďalší cieľ, a tým je rozširovanie úcty k svätému Jozefovi a nasledovanie jeho čností.

Don Luigi Guanella (1842-1915), zakladateľ dvoch rehoľných spoločenstiev (Služobníkov lásky k blížnemu a Kongregácie dcér Panny Márie Božskej Prozreteľnosti), bol ako salezián tri roky formovaný samotným donom Boscom. Od neho sa naučil dôverovať Božej prozreteľnosti a objavil aj svoju lásku k chudobným, predovšetkým k bezdomovcom, k ľuďom s duševnými alebo telesnými poruchami, k ľuďom s Downovým syndrómom a k ľuďom s rôznymi inými neuhmi. V dnešnej dobe pokračujú v tomto diele jeho duchovné deti v 20 krajinách na štyroch kontinentoch.

Informácie a prihlásenie: Nábožné združenie sv. Jozefa, Kláštor kapucínov, Horný Turček 319, 967 01 Kremnické Bane, mail: sv.jozef@kapucin.sk, www.kapucini.sk

Byť pre zomierajúcich matkou

Angličanka Mary Potter (1847-1913) bola v roku 1988 pápežom Jánom Pavlom II. vyhlásená za ctihodnú. Počas svojho života založila inštitút rehoľníčok, ktorý sa venuje starostlivosti o zomierajúcich. Vzorom Malej Máriinej spoločnosti je trpiaca, prihovárajúca sa a prosiaca Matka Božia na Kalvárii.

*M*ary Potter vyrastala v Newingtone (južne od Londýna), šťastná a ochraňovaná rodinou, ktorá konvertovala na katolícku vieru. Keď mala 19 rokov, cítila rehoľné povolanie a vstúpila k milosrdným sestrám v Brightone. Táto vzorná novicka ale po necelom roku ochorela a s vážnou srdcovou chorobou sa vrátila domov. Nasledujúcich sedem rokov strávených doma bolo pre 22-ročnú Mary tvrdou prípravou na jej budúcu misiu.

Mary, trápená bolesťami, trávila doma denne mnoho hodín v modlitbe pred krížom. Trpká skúsenosť samoty a izolácie vzbudila v nej naliehavú potrebu starať sa o osamotených zomierajúcich a vnukla jej dokonca myšlienku na samostatný rád, ktorý by týmto ľuďom pomáhal. Práve v tom čase sa jej dostala do rúk kniha Dokonalá úcta k Panne Márii od svätého Ľudovíta Máriu z Montfortu, ktorá rozhodujúco poznačila tak jej osobný život, ako i jej budúce dielo. Vedome sa zasvätila Panne Márii a už v krátkom čase dosiahla obdivuhodnú duchovnú zrelosť.

V roku 1847 pocítila Mary Potter silné a naliehavé vnútorné nutkanie, aby sa modlila za zomierajúcich, keď sú v najväčšej núdzi. Neskôr ona sama píše: „Zomierajúci potrebujú našu modlitbu dnes. Zajtra už môže byť neskoro! ... Nesieme zodpovednosť ... hriešnici ležia na smrteľnej posteli, duše idú do zatratenia. Cítim, akoby mi patrili, a nemôžem strpieť, že mi ich berú. Bolo by to pre mňa hrozné a neznesiteľné, keby som im nemohla pomôcť. S Božou pomocou to ale dokážem.“

V tom čase cítila 27-ročná Mary Božie volanie, aby sama založila dielo, ktorého naliehavosť a nevyhnutnosť už spoznala. Počas modlitby počula Mary jasné slová Panny Márie: „Je to moja vôľa, ty uskutočníš toto dielo.“ A Pán jej zreteľne prikázal: „Uctievaj si Srdce mojej Matky!“

Tak sa stalo materinské Srdce Panny Márie patrónom nového rádu. Mary chcela vo svojom budúcom apoštoláte nasledovať jej lásku, ktorá uprednostňovala zomierajúcich. „Byť jedno v Máriinom srdci.“ Tak znelo neskôr motto sestier, ktorých spoločenstvo sa nazýva Malá Máriina spoločnosť, aby pripomínali malý zástup, ktorý na Kalvárii verne vytrval pri zomierajúcom Spasiteľovi, celkom blízko pri Matke Božej. „Srdce Panny Márie. Predrahá krv. Duch Svätý. Týmto musíš bojovať a zvíťaziť!“ – to bolo zakladateľke rádu vložené do srdca ako krištáľovo jasné presvedčenie.

*J*ej duchovný vodca, aj keď spočiatku súhlasil, zrazu zavrhol jej plány ako „mylnú predstavu – klam.“ „Moja duša bola prebodnutá tým najbolestnejším spôsobom,“ píše mladá žena, ktorá upadla do vnútornej temnoty a znovu smrteľne ochorela. Mary však mala neochvejnú dôveru a tri roky s veľkou odovzdanosťou niesla toto svoje vnútorné utrpenie: „Kiežby mohla moja bolesť pomôcť aspoň jednej duši v jej smrteľnej núdzi.“ Až začiatkom roku 1877 dostala konečne od biskupa Bagshawa v Nottinghamu povolenie na založenie inštitútu.

Keď sa na okraji mesta našla „vhodná“ budova (bola to už takmer rozpadnutá fabrika na výrobu pančúch), biskup vymenoval 29-ročnú Mary za prvú predstavenú a podľa jej priania zasvätil kláštor materinskému Srdcu Panny Márie. Matka Mary sa so svojimi spoločníčkami a „s horlivosťou, ktorá nepoznala medze,“ ihneď pustila do vyhľadávania chudobných a chorých, aby sa o nich starala. Súčasne ale pripomínala sestram ich skutočný apoštolát: „Viete, že prvoradým cieľom založenia našej spoločnosti nie je starostlivosť o chorých, ako si to mnohí myslia ... Prvou a najprednejšou úlohou každej sestry je starostlivosť o dušu zomierajúceho ... Tejto duši musí byť matkou a popri všetkých službách trpiacemu navonok sa nesmie v srdci prestať modliť, ustavične sa modliť...“

Áno, naším prvým cieľom je byť obrazom Kalvárie ... pozorne sa starať o nášho milého Pána v osobe nášho pacienta. Keď sa mu snažíme priniesť úľavu, myslíme na Ježišove rany, na Ježišovu vyčerpanosť. Robte všetky malé činnosti – či už natriasť vankúš, podať úbožiakovi pohár vody, alebo chorého umyť a osviežiť vodou – akoby ste to robili Ježišovi samému.“

V každom okamihu dňa by všade, na celom svete mali sestry stáť pri posteliach zomierajúcich a mali by im vyprosovať milosť obrátenia a večnej spásy: „Myslíte na ustarostenú matku a na jej túžbu: Čo všetko by neurobila, len aby ulahčila svojmu dieťaťu na tele a na duši v jeho smrteľnej tiesni! ... Ó, a čo všetko by urobila Panna Mária! Pomôž jej predsa ... a zaujmi jej miesto pri smrteľnej posteli jej detí.“

Žiaľ, už o niekoľko týždňov bolo stále jasnejšie, že ináč veľmi ochotný a dobrosrdečný biskup Bagshawe takmer zničí toto mladé dielo tým, že v ňom zdôrazňoval iba aktivitu. Matka Mary, ktorá túto neprijateľnú situáciu dlhý čas ticho znášala, ťažko ochorela na rakovinu prsníka a videla iba jediné východisko: ona sama musí o uznanie svojho diela poprosiť priamo Svätého Otca. Celkom oslabnutá sa ako 34-ročná vydala v októbri 1882 na cestu do Ríma. Počas cesty prekonala dva ťažké srdcové infarkty. Už čoskoro sa jej však naskytna príležitosť, aby Svätému Otcovi pápežovi Levovi XIII. predložila úmysel svojho inštitútu. Svätý Otec bol otvorený pre myšlienky nového inštitútu a zakladateľke dokonca povedal: „Prečo sa vracat' do Anglicka? Brány Ríma sú vám otvorené.“ A Matka Mary zostala.

V roku 1883 začala spolu so svojimi piatimi sestrami účinkovať predovšetkým medzi anglickými obyvateľmi mesta. Zanietenosť a horlivosť pomáhať zomierajúcim urobila z predvídavej Mary Potter ozajstnú predchodkyňu v oblasti starostlivosti o chorých. V Ríme otvorila pre ošetrovateľov prvú školu, ktorú viedli sestry, a zriadila prvú modernú nemocnicu, v ktorej popri chorých prednostne prijímali zomierajúcich. Kvalifikovanú starostlivosť modrých sestier (ako ich ľudia láskavo nazývali kvôli modrému závoju) o chorých, si už čoskoro tak vysoko cenili, že ich pozývali aj do Florencie a Milána. Božia prozreteľnosť to v nasledujúcich rokoch zariadila tak, že – vďaka vďačným a bohatým pacientom – sa rastúcemu zástupu sestier otvárali dvere v Austrálii, v Írsku, Amerike a v iných anglicky hovoriacich krajinách, aby aj tu mohli založiť nové domy svojho inštitútu. Uprostred nezištného účinkovania tejto spoločnosti pretrpela Mary Potter, duša tohto diela, znovu ťažké zdravotné krízy. Áno, dokonca musela bojovať o život, ale pritom vždy myslela na núdzu zomierajúcich: „Duša, ktorá musí bez viery pretrpieť to isté,... čo sa s ňou stane?“

31. mája 1886 dostala Malá Máriina spoločnosť a jej 38-ročná predstavená konečne vytúžené pápežské uznanie. Napriek mnohým významným stretnutiam s vysokými vatikánskymi hodnosťami, ktorí jej dielo veľmi podporili, láska Matky Mary vždy prednostne patrila chorým a zomierajúcim ktorí ju pocítovali až do poslednej chvíle. V blízkosti Lateránu v Ríme dala pre nich postaviť impozantnú nemocnicu a pomenovala ju Nemocnica – Kalvária.

Sama Mary Potter, chorá na rakovinu, strávila posledné roky ako invalidka, takmer nevychádzajúc z malej cely materského domu, ktorý bol súčasťou objektu. No napriek všetkému boli jej dvere vždy otvorené tým, čo u nej hľadali radu. Mary Potter všetko v tichosti darovala „svojim“ zomierajúcim, až kým ona sama 9. apríla 1913 v pokoji a bez smrteľného boja, ale s hlasným výkrikom ako Spasiteľ na kríži, neprekročila bránu večnosti. Tak sa pri smrti 65-ročnej Mary uskutočnilo to, o čom bola vždy presvedčená: „Nič nám nepripraví takú mäkkú smrteľnú posteľ ako to, že sme sa po celý život denne a s láskou modlili za zomierajúcich daného dňa.“

Prameň: Father Patrick Dougherty,
Mother Mary Potter. Foundress of the Little
Company of Mary, Sands & Co Ltd., London 1961.

Mary Potter ako prorocká žena pochopila zmysel zasvätenia Panne Márii tak hlboko, že sa v priebehu posledných desiatich rokov života u dvoch pápežov neúnavne zasadzovala za zasvätenie Cirkvi a sveta materinskému Srdcu Panny Márie a bola presvedčená o tom, že: „Mária sa preukáže ako matka, vysoko zázračným a ľudsky teraz nepredstaviteľným spôsobom.“

Svojou, od Boha darovanou, nadčasovou spiritualitou by bola Mary Potter ideálnou patrónkou katolíckeho hospicového hnutia.

Rozhodujúca svätá hodinka

Ako často sa stáva, že všetky naše životné plány zrazu a nečakane prekříži nejaká nehoda alebo choroba bez akejkoľvek nádeje na zlepšenie!

Ak však so živou vierou hľadáme na všetko, čo bolestne prežívame ako osobnú životnú tragédiu, aj to bolestné môže v sebe skrývať šancu zhromažďovať duchovné poklady pre seba a pre druhých.

Takto žil svoj život Ray Gierlinski, elektrotechnik z USA.

Jeho dcéra Mary Ann nám rozpráva o posledných rokoch jeho života.

*M*ôj manžel Tony a ja sme sa práve vrátili z Ríma, kde sme 8. októbra 2000 zažili úžasnú udalosť, keď pápež Ján Pavol II. slávnostne zasvätil svet Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie. Boli sme doma sotva týždeň, keď nám zavolala mama a oznámila, že otec vymieňal žiarovku a pritom spadol z rebríka. S ťažkými poraneniami hlavy ho museli vziať do nemocnice. To bol začiatok ôsmich rokov utrpenia!

Otec utrpel ťažkú mozgovú traumú a po pobyte v nemocnici strávil tri mesiace na rehabilitácii. Potom sme ho konečne mohli vziať domov do Milwaukee vo Wisconsin, kde sa oňho láskyplne starala moja matka a opatrovateľ Chris. Otec nevedel hovoriť ani sa nehýbal, sám si nedokázal s ničím pomôcť. Bolo ho treba kŕmiť, polohovať, aby sa mu nevytvorili preležaniny, a prebaľovať ako malé dieťa. Čoskoro otcovo telo stuhlo a mohol prijímať už len špeciálnu potravu. Tvár mu znehybnela, nevyjadrovala žiadne emócie a jeho oči hľadeli kamsi do prázdna. Ale naša mama bola vždy pri ňom. Napriek jeho mlčaniu sa ona s ním „rozprávala“ a každý večer sa pri ňom modlila ruženec, ako to robievali spolu po celý život. Ako? Tak, že vzala otcovu nehybnú ruku do svojej ruky a takto sa modlila „spolu s ním“ jeden Zdravas' po druhom. Aj keď otec nedokázal vysloviť ani len jednu slabiku, mama bola hlboko presvedčená o tom, že jej milovaný muž sa vo svojej duši modlil spolu s ňou.

Tak to išlo šesť rokov. Jedného dňa mi priateľka Suzy Whiteová poslala CD od Rodiny Panny Márie. Na CéDečku bol nahraný ruženec Božieho milosrdenstva s rozjímami a piesňami. Priateľka Suzy mi navrhla: „Možno by to tvojmu otcovi spravilo dobre, keby si ho vypočul.“ Ihneď som zavolala mame a spýtala som sa, či by bolo možné posadiť otca na vozíček. Tak by sme si spolu mohli nové CD vypočuť. Keď som poobede prišla do rodičovského domu, už pred dverami ma čakala mama celá rozrušená. Slová sa z nej len tak sypali: „Predstav si, otec sa ,vrátil'! Oči mu žiaria, sú živé a líca má ružové!“ Len tak narýchlo som preletela okolo nej a vtrhla do domu. Tu som uvidela pred sebou na vozíčku sedieť otca s jeho kedysi takým typickým úsmevom a živými modrými očami. Od dojatia som ho nemohla prestať objímať a bozkávať. Počas svätej hodinky sme spolu sedeli a počúvali CD s peknou hudbou a utešujúcimi slovami Pána Ježiša a sv. Faustíny a modlili sme sa ruženec Božieho milosrdenstva. Keďže som si všimla, ako otec veľmi pozorne a živo všetko sledoval, CD som asi v polovici zastavila. Otec sa nemohol s nami modliť tak, aby sme ho počuli, ale jeho živý a úprimný pohľad mi dokazoval, že pri modlitbe bol duchom úplne prítomný. Preto som sa ho opatrne spýtala: „Však, otec, ty vieš, že tvoje utrpenie má zmysel?“ A dojatá som videla, ako pomaly a celkom viditeľne hlavou prikývol a pritom mu slzy stekali po tvári. „Ocko, si ochotný darovať

Panne Márii tvoje utrpenie a obetovať ho za kňazov?“ pokračovala som. Nato mi opäť prikývol so žiarivým výrazom a jemným úsmevom. Aký milostivý okamih! Moji hlboko veriaci rodičia vedeli o hodnote obetovaného utrpenia. Pokojne sme si vypočuli CD až do konca a otca sme zanesli do postele. Následne sme s mamou bez slova stáli v kuchyni, premohlo nás to, čo sme práve zažili a čo nám pripadalo ako zázrak.

Aj keď sme si mysleli, že táto – hoci len malá – zmena otcovho stavu bude trvalá, ešte v ten istý deň sa vrátil do pôvodného stavu: tvár mu zostala bledá akoby bez krvi, oči bez života, telo stuhnuté. Tak to trvalo ďalšie dva roky až do jeho smrti. Zomrel pokojne v roku 2008 ako 87-ročný. Často sme pri jeho lôžku počúvali spomenuté CéDečko. Boh dal môjmu otcovi milosť precitnúť len na jednu skutočne pravú „svätú hodinku“. Tá však stačila a bola rozhodujúca pre jeho celý večný život. Vo svojej bezmocnosti sa dokonca mohol pre kňazov a seminaristov stať duchovným pomocníkom. Otec nebol síce uzdravený telesne, ale pre moju mamu a pre mňa bolo veľkým darom vidieť, ako nadobudlo jeho utrpenie spoluvykupujúcu hodnotu. V tomto zmysle bola vtedajšia „svätá hodinka“ rozhodujúca aj pre môj život, pretože pri pohľade na môjho statočného otca, ktorý svoje dlhoročné zomieranie urobil takým plodným, som sa aj ja zmenila a v pokoji som dokázala prijať jeho pomalý odchod do neba.

Pán Ježiš dal svätej Faustíne prisľúbenie: „Každú dušu, ktorá sa pomodlí túto korunku, budem v hodine smrti brániť ako svoju česť... Ak sa ju pri zomierajúcom pomodlia druhí, ... dušu zaplaví nepochopiteľné milosrdenstvo.“

Pravá mama v detskom mestečku

30. januára 2014 vo veku 86 rokov zomrela Hiltrud Wahlová.

Zomrela tak, ako žila: mysliac na druhých.

Nikdy sa nevydala, a tak všetky svoje schopnosti dala do služieb detí, ktoré nemali vlastnú rodinu.

Jej život nebol naplnený senzáciami, bol však vedený Bohom a oplatí sa o ňom napísať.

Hiltrud sa narodila roku 1927 v meste Neuler v nemeckej spolkovej krajine Baden-Württemberg. Otca stratila už v ranom detstve a ona sama, už ako mladá žena, pokračovala v jeho šľapajach; desať rokov pracovala ako lesná robotníčka. Potom ďalších desať rokov bola pomocníčkou v domácnosti, až napokon našla svoje vlastné povolanie: ujala sa detí, ktoré nemali rodinu. Počula o detskom mestečku (SOS-Kinderdorf) v bavorskom meste Dießen am Ammersee, ktoré roku 1956 založil Hermann Gmeiner. Zakladateľ mal zámer dať deťom bez rodičov náhradnú rodinu a predovšetkým milujúcu matku. To bolo čosi, čo Hiltrud priťahovalo. Ako slobodná mladá žena sa 37-ročná Hiltrud stala matkou v detskom mestečku a prevzala túto novú a náročnú úlohu s veľkou kreativitou a odovzdanosťou a predovšetkým s veľkou dôverou v Boha.

Počas 27 rokov vychovala 19 detí. Každé z nich podporovala v jeho vlastných danostiach a schopnostiach. Objaviť to u každého dieťaťa si vyžadovalo zvláštne umenie, pretože všetky deti boli poznačené životom vo svojej pôvodnej rodine a mnohé si niesli so sebou rôzne traumy. Veľa detí sa v tomto detskom mestečku naučilo hrať na nejakom hudobnom nástroji, čo s radosťou využívali potom pri spoločnom hraní. Tu vyrastali z týchto psychicky alebo telesne narušených detí životaschopní, veselí mladí ľudia. Pretože sa deti v tomto prostredí cítili tak veľmi milované, snažili sa nesklamať svoju „mamu“, ktorá im vždy preukazovala veľkú dôveru. A skutočne bola väčšina „jej“ detí schopná založiť si neskôr vlastnú rodinu a v živote sa osvedčili ako dobrí rodičia. V „tej svojej rodine“ detského mestečka SOS sa naučili nielen to, ako spolu nažívať v láske, ale aj to, ako sa modliť a žiť svoj osobný život s Bohom. A to je vlastne pre zdravú a šťastnú rodinu rozhodujúce. Hiltrud Wahlová bola pre svoje deti z detského mestečka jednoducho pravou, skutočnou matkou. A zostala ňou až do konca svojho života.

Navštíviť ju pravidelne prichádzali „jej deti“ a „jej vnúčatá“, aby ju nielen videli, ale aj poprosili o radu či pomoc. Vždy iná rodina mala každý víkend veľkú radosť z toho, keď ich „mama“ a „babka“ prijala pozvanie a zasa ona navštívila ich. V meste Dießen am Ammersee, kde Hiltrud trávila svoje dôchodcovské roky, bola známa ako dobrá duša, vždy starostlivá a ochotná každému pomôcť; práve pre tieto vlastnosti jej tu udelili čestné občianstvo. Vo farnosti nikdy nechýbala na svätej omši, predmodlievala sa ruženec a starala sa o kvetinové záhony pred kostolom.

Keď sa u 86-ročnej Hiltrud začali prejavovať vážne problémy so srdcom, urobila všetky opatrenia na svoj odchod do večnosti. Pripravila dokonca úmrtné obrázky a parte, kam bolo treba uviesť už len dátum smrti, objednala kar pre 150 ľudí a vopred ho zaplatila, aby svojim „deťom“ nespôsobila žiadnu starosť či výdavky. Zabezpečila si hrobové miesto, zaplatila zaň poplatky, vyrovnala všetky finančné záležitosti a vybrala si dokonca čítania a piesne na pohrebnú omšu. Na jej pokoji a добрôte, čo z nej neustále vyžarovali, sa dalo predvídať, že aj vnútorne sa rovnako dôkladne a hlboko pripravovala na prechod do nového života. Tri dni pred svojou smrťou museli Hiltrud odviezť do nemocnice. V hodine smrti boli pri nej tri z „jej“ detí. Jedna „jej dcéra“, ktorej kedysi umožnila chodiť na hodiny spevu, nádherným hlasom len pre ňu spievala poslednú pieseň, kým ďalšie dve z „jej detí“ držali zatiaľ „maminu“ pravú a ľavú ruku. Nakoniec ešte sama Hiltrud dodala odvahu jednému zo svojich „synov“, trpiacemu a ťažko chorému, a posmelila ho, aby bol trpezlivý. Tým bolo už všetko povedané. Z poslednej sily zdvihla Hiltrud ruky a dvakrát zašepkala: „*A teraz, milý Bože, vezmi si ma, prosím.*“ O tri minúty neskôr zomrela.

Všetky „jej deti“, dokonca aj „vnúčatá“ boli na jej pohrebe. Väčšine z prítomných tiekli z očí slzy a bolo dojímavé vidieť, ako tieto dospelé „deti“, na ktorých všímavý pozorovateľ mohol vybadať stopy ich ťažkej minulosti, milovali svoju „mamu“ a „babku“.

Priamo do neba ako čisté, práve pokrstené deti

*V evanjeliu sa píše: „Priateľu ... ja chcem aj tomuto poslednému dať tolko, kolko tebe.
Alebo nesmiem so svojím robiť, čo chcem?*

*Či na mňa zazeráš preto, že som dobrý?“ Skutočne existuje mnoho ľudí,
ktorí ani do konca svojho života nemali šancu spoznať Pána Ježiša.
Napriek tomu nachádza Pán vo svojej láske možnosti a cesty, ako sa
aj takýmto dušiam zjaviť v poslednom okamihu ich života, i keby to malo byť
prostredníctvom nečakaného daru svätého krstu.*

*D*enníček sv. Faustíny nám ponúka jeden veľmi dojemný príbeh:

„Zvlášť teraz, keď som v nemocnici, cítim vnútornú jednotu so zomierajúcimi ... Dnešný deň je pre mňa výnimočný. Napriek tomu, že som zakúsila tolko bolesti, moja duša oplýva veľkou radosťou. V susednej izolačke ležala jedna ťažko chorá Židovka. Pred tromi dňami som ju bola navštíviť. Pociťovala som v duši bolesť, že už onedlho zomrie a milosť svätého krstu neobmyje jej dušu. Poprosila som ošetrojúcu sestru, aby jej udelila svätý krst, keď sa bude blížiť jej posledná chvíľa. Problém bol však v tom, že Židia (jej príbuzní) boli stále pri nej. V duši som však pociťovala vnuknutie, aby som sa pomodlila pred obrazom, ktorý mi Ježiš kázal namaľovať. Povedala som Pánovi: ‚Ježiš, sám si mi povedal, že cez tento obraz budeš udeľovať veľké milosti; prosím ťa o milosť svätého krstu pre túto Židovku. Nezáleží na tom, kto ju pokrstí, len aby pokrstená bola.‘ Po týchto slovách som bola zvláštne uspokojená a mám úplnú istotu, že napriek ťažkostiam voda svätého krstu prenikne na jej dušu. A v noci, keď už bola veľmi slabá, trikrát som k nej vstávala, aby som mohla vystihnúť vhodnú chvíľu, v ktorej by som jej udelila túto milosť. Ráno sa cítila lepšie, no popoludní sa začala blížiť jej posledná hodina. Ošetrojúca sestra hovorí, že bude ťažké udeliť jej túto milosť, lebo sú pri nej ľudia. Nadišla chvíľa, keď chorá začala strácať vedomie, a vtedy jej príbuzní – aby chorú ratovali – začali zháňať lekára ... A tak zostala chorá sama a ošetrojúca sestra jej udelila svätý krst. A kým sa všetci zbrehli, jej duša už bola krásna, ozdobená Božou milosťou. V tej chvíli už pomaly zomierala. Jej zomieranie trvalo krátko, akoby zaspala. Náhle som videla jej dušu vystupovať do neba v úchvatnej nádhere. Ó, aká krásna je duša v milosti posväcujúcej! V mojej duši zavládla radosť, že som pred týmto obrazom dostala takú veľkú milosť pre tú dušu.“

*D*alší dojímavý prípad je z decembra 1964, keď otec biskup Hnilica sprevádzal Svätého Otca Pavla VI. do indického mesta Bombaj na 38. svetový eucharistický kongres. Tam spoznal Matku Terezu, ktorá za hranicami Indie bola v tom čase ešte takmer neznáma. Keďže sa veľmi zaujímal o jej prácu medzi najchudobnejšími z chudobných, pozvala ho k sebe do Kalkaty a hneď voviedla svoju návštevu do Nirmal Hriday, do Domu čistých srdc, domu pre zomierajúcich, o ktorom ona sama rada hovorila ako o svojej „prvej láske“.

Zrazu k biskupovi Hnilicovi a Matke Tereze pristúpila jedna zo sestier s fľaštičkou vody v ruke.

Matka Tereza si ju od nej zobrala a obrátila sa na svojho spoločníka, ukázala na zomierajúcu ženu ležiacu na matraci a povedala: „*Otec biskup, táto stará žena tu zomiera. Prosím vás, pokrstite ju!*“ Biskup sa jej opýtal: „*Poučili ste túto ženu o základoch katolíckej viery?*“ A Matka Tereza mu krátko a jednoducho odpovedala: „*Povedala som jej, že Boh ju miluje.*“ Biskupovi v tej chvíli prebehlo myslou: „*Je teraz čas na študovanie tajomstiev viery? Nestačí porozumieť tomu, že Boh je láska? Áno, možno tomu nikto nerozumie lepšie než práve táto žena, ktorá 30 rokov žila opustená na ulici a tu po prvýkrát stretla lásku vďaka obetavej starostlivosti týchto sestier.*“ A otec biskup Hnilica zomierajúcu ženu pokrstil.

Východ slnka na sklonku života

Shiho Mori z Fukuoky v Japonsku vyrastala so svojimi dvoma staršími sestrami v tradičnej japonskej, budhistickej nepraktizujúcej rodine a na univerzite vyučovala nemčinu. Boh pre ňu ako ateistku nezohrával žiadnu rolu, až kým sa Shiho pred tridsiatimi rokmi v Európe nestretla s katolíckou vierou. V roku 1985 bola pokrstená a jej cesta ju priviedla – vôbec ako prvú z Ázie – do Rodiny Panny Márie. Hoci jej otec tým vôbec nebol nadšený, napriek tomu v testamente nechal pre svoju najmladšiu dcéru doslova tento odkaz: „*Musíš ísť verne cestou, ktorú si si zvolila.*“ Matka – drobná, jemná a tichá žena, celé tie roky dobroprajne mlčala. V novembri 2014 sr. Shiho Mária letela z Ríma do Japonska, pretože *okasan*, ako s láskou nazývala svoju mamu, bola smrteľne chorá. „*Vedela som, že táto chvíľa raz príde, a preto som v Ríme začala už dávnejšie popri modlitbe za moju mamu často aj v jej mene prijímať Eucharistiu a obetovala som za ňu svätú hodinku. Keďže som vedela, že okasan, tak ako každý človek, v hodine smrti stretne Pána Ježiša, ležalo mi na srdci, aby predtým všetkým odpustila a bola dobre pripravená, slobodná a bez dlhého očistca mohla ísť k Pánu Ježišovi.*“

Vo Fukuoke som každý deň chodila pešo do nemocnice a po štyroch hodinách som sa vracala späť domov. Hneď pri prvej návšteve som mame doniesla obraz milosrdného Pána Ježiša a vysvetlila som jej: „*Okasan, to je Ježiš. V noci, keď nebudeš môcť spať, rozprávaj sa s ním! Yukari (moja sestra, ktorá sa o mamu starala) a ja nemôžeme byť stále pri tebe. Ale Ježiš je pri tebe vždy a on všetko chápe.*“ Dala som jej aj moju malú drevenú sošku Panny Márie a svätého Jozefa a povzbudila som ju: „*Im môžeš dôverovať. Môžu ťa ochraňovať a vždy ti môžu pomôcť viac než my.*“ Malé, jemne vyrezávané sošky sa mame veľmi páčili. Večer, keď moja sestra obe sošky opatrne vložila do nočného stolíka a chcela odložiť aj obraz milosrdného Pána Ježiša, na jej počudovanie si mama priala: „*Jeho tu môžeš nechať, pretože v noci sa s ním musím porozprávať!*“

Potom prišiel pondelok, 17. november 2014. Mama mala pred sebou nebezpečný operačný zákrok a okrem toho sa aj telesne necítila dobre. Pomyslela som si, že ak mama teraz upadne do bezvedomia, už sa jej viac nebudem môcť nič opýtať. Musela som teda rýchlo konať. Opýtala som sa jej: „*Okasan, chceš dôverovať Ježišovi? Rada by som ťa pokrstila, môžem?*“ Mama jasne a zreteľne vyslovila svoje „*hai*“ – áno. Boli sme tam len my dve a tak to bolo dobre. Všetko prebehlo v tichosti a jednoducho. Japonskú formulku krstu som mala so sebou; vzala som vodu a robila som presne to, čo Cirkev predpisuje.

„Mária, ja ťa krstím v mene Otca i Syna i Ducha Svätého.“ Tak som svoju mamu pokrstila. Okasan zostala celkom pokojná, naopak, dosť rozrušená som bola ja. Hoci sa v Japonsku často stáva, že katolíci krstia svojich zomierajúcich príbuzných, v tomto rozhodujúcom momente som osobne cítila veľkú zodpovednosť, aby som všetko urobila správne. Keďže pri vážnej operácii, ktorá mohla dopadnúť aj zle, moja mama nezomrela, na druhý deň som jej pripomenula: *„Pokrstila som ťa.“* Nato mi ona okamžite odpovedala: *„Arigató. Veľmi ďakujem! V srdci, však...?“* a ja som pochopila, čo tým myslela: *„V srdci som kresťanka, však?“*

*K*ňaz mojej farnosti vo Fukuoke oficiálne zapísal do krstného registra moju mamu Toshino Máriu Mori, ženu v domácnosti, pokrstenú 17. 11. 2014.

Od decembra bola moja mama v hospici a v izbe bola sama. A tak som sa jej opýtala: *„Okasan, dovoľíš, aby som sa pri tebe a za teba nahlas modlila?“* – *„Áno, prosím,“* odpovedala mi. A tak som sa často modlila celý ruženec, celkom blízko pri jej uchu, aby všetko dobre počula. 13. decembra, bolo to v sobotu, snežilo. Mama dýchala inak; extrémne ťažko. Vedeli sme, že smrť sa blíži. Yukari a moja teta, ktoré boli so mnou prítomné pri mame, mi dovolili, aby som sa nahlas modlila ruženec Božieho milosrdenstva. Potom som do ruky mojej okasan vložila sošku Panny Márie. V poslednej chvíli som si všimla, že jej oči sú odrazu jasné a bdelé, no predsa v nich bol náznak strachu. Vedela som, že zomierajúcim zlyháva sluch ako posledný, a preto som jej s láskou šepkala do ucha. *„Neboj sa! Dôveruj!“* Na tie oči nikdy nezabudnem! Mama odišla pomaly, ako svetlo, ktoré zhasínalo. Ďakovala som Ježišovi za pôsobenie jeho milosti a za to, že som ju mohla pokrstiť a byť pri nej.“

Spoveď na kúsku brezovej kôry

*Skúsenosti dvoch misionárov z ich pôsobenia
medzi Indiánmi v lesných oblastiach Kanady, ako aj u Indiánov
na brehu Amazonky v Brazílii nám podávajú dôkaz o tom, akú dôležitú
úlohu zohrávajú sviatosti v živote kresťana.
Zvlášť v poslednej hodine života sú pre zomierajúcich
ich duchovnými sprievodcami.*

*K*aždého horlivého misionára trápi skutočnosť, že nemôže byť prítomný pri každom veriacom v jeho poslednej, rozhodujúcej hodine života. Pastoračiu a starostlivosť o zomierajúcich sťažujú extrémne veľké vzdialenosti na misijnom území, keď tam pôsobí len jeden katolícky kňaz. A práve zomierajúci by si kňazovu pomoc a prítomnosť pri zomieraní najviac vážili, hlavne ak mali veľkú úctu k sviatostiam a horlivo ich prijímali.

O tom rozpráva jeden misionár z Kanady, z tejto obrovskej krajiny lesov, jazier a prérií, kde francúzski jezuiti ako svätý Jean de Brébeuf a svätý Isaac Jogues už v 17. storočí pôsobili medzi indiánskymi kmeňmi Hurónov a Irokézov.

„Poslednú zimu,“ rozpráva, „trpeli Indiáni hladom a ničili ich nákazlivé choroby. Počas jednej z mojich misijných ciest, ktoré, žiaľ, môžem podnikáť len veľmi zriedka, som raz našiel v stane jedenásť mŕtvol, zamrznutých ľudí, ktorých telá pri teplote mínus 40 stupňov ležali celkom stuhnuté na rohoži. Keď som k nim prišiel bližšie, aby som sa za nich pomodlil, zbadal som – na svoje veľké prekvapenie, že každý z nich má v ruke kúsok poskladanej brezovej kôry, ktorá v tejto severskej krajine slúži ako papier. V prvej chvíli mi prebehlo myslou strašné podozrenie, pomyslel som si, že sa vrátili k poverám svojho kmeňa. Obával som sa totiž, že vo svojej veľkej núdzi a v dôsledku mojej dlhej neprítomnosti opäť začali veriť liečiteľovi, ktorý vyvolával duchov.

Jeden kúsok kôry som vzal do ruky. Bolo tam napísané: *„Nasledujúce riadky môže čítať len náš duchovný otec.“* Bola to spoveď! Keď moji dobrí Indiáni cítili, že sa blíži ich koniec a nemohli sa vyspovedať, zverili svoje hriechy kúsku brezovej kôry. Ako to ale každý z nich urobil? Boli to oni sami, čo na smrť vysilenou rukou napísali tieto slová, alebo im pomohol niekto, komu dôverovali? Neviem. Všetky spovede sa končili takmer rovnakou prosbou: *„Prosím ťa, môj otče, aby si za mňa, za spásu mojej duše odslúžil jednu svätú omšu. Ako vďaka za túto službu ti zanechávam ... bobriu kožušinu ... kožušinu z kuny ... moju peknú sekeru.“*

Keď som čítal ich svedectvo viery a závet diktovaný srdcom, mal som slzy v očiach. Ó, tieto milé, veľké deti! Počuli odo mňa, že ak nemajú blízko kňaza, na odpustenie hriechov stačí úprimná a dokonalá ľútosť nad vlastnými hriechmi, spojená s túžbou prijať sviatosť zmierenia. Tak chceli pred Bohom, svojím svedomím a pred kňazom i písomne dokázať, že zomreli vedomí si tejto skutočnosti.“

Prameň: Regionálne katolícke noviny Sonntagsblatt für Steiermark, 1. ročník, 7. októbra 1945

Dlhé čakanie v dažďovom pralesi

„Pravdou je, že som od malička chcel byť hasičom,“ spomína si P. Peter Shekelton (45 r.) z Anglicka. „Táto predstava ma fascinovala. Ak sa však v spomienkach vraciam späť, mal som tiež túžbu stať sa kňazom.“ Vo svojom živote mal mať P. Peter Shekelton obidve povolania. Ako 21-ročný požiarnik si v roku 1991 v preplnenej londýnskej Westminsterskej katedrále vypočul ohnivú kázeň zakladateľa organizácie Kirche in Not. Páter Werenfried van Straaten okrem iného vyriekol aj tieto slová: *„Obetoval by som celú peňažnú zbierku, keby jeden mladý muž medzi vami bol ochotný dať svoj život do Božej služby a ako jeho kňaz zvestoval Božie kráľovstvo!“* Vtedy si Peter Shekelton mimovoľne pomyslel: *„Ten mladý muž som ja!“*

A tak sa Peter Shekelton stal kňazom a v roku 2001 začal svoje misijné pôsobenie ako misionár hlavne medzi mladými v zlopestných slumoch (ošarpané chudobné štvrte) v São Paulo v Brazílii, nazývané favelas. Mladým ľuďom bez perspektívy, často zapleteným do kriminality, prostitúcie a drog, priniesol posolstvo plné nádeje: *„Boh si každého z vás váži a každého miluje. Váš život má zmysel, pretože Ježiš má s vami plán.“* A mnohí z mladých sa otvorili Božej milosti!

*K*ed P. Shekelton o dva roky neskôr, v lete 2003, prvýkrát vyrazil na dobrodružnú misijnú cestu do oblasti Amazonky, ako pomocníkov pri pastorácii mal so sebou niekoľkých mladých mužov. Z mesta Itacoatiara sa išlo desať hodín člnom k dedinám ležiacim pri rieke Arari, ktorá je prítokom Amazonky. V mnohých z týchto pobrežných dedín žili Indiáni, ktorí síce boli katolíkmami, avšak už roky nevideli žiadneho kňaza. Na jednom mieste neďaleko jazera Cançari nebola slúžená svätá omša už päť rokov, až kým neprišiel P. Shekelton! Radosť obyvateľov bola obrovská.

*O*dvtedy sa vydával kňaz spolu so svojimi mladými pomocníkmi rok čo rok na 3000 km dlhú cestu k rieke Arari, kde veriaci vo viac ako tridsiatich dedinách túžobne čakali na príchod anglického misionára. On sám rozpráva o očividnom fakte, ktorý si všimol počas druhej misijnej cesty a potom na ďalších opakovane znova: „*Keď po roku opäť prichádzam do týchto dedín, dozvedám sa, že mnohí veriaci, ktorým som naposledy vyslúžil sviatosti, sú mŕtvi. Mnohí zomreli doslova o deň neskôr. Vyzerá to, akoby so smrťou čakali, kým nebudú môcť prijať sviatosti.*“ Zdalo sa, akoby títo ľudia v džungli odrezanej od sveta nechceli odísť do večnosti bez Ježiša. Týkalo sa to aj mnohých detí, ktorým misionár rok predtým udelil sviatosť krstu. Ale tento misionár nesprevádzal sviatosťami iba zomierajúcich ľudí v oblasti rieky Arari. Vďaka jeho duchovnému vedeniu sa ukázali trvalé duchovné plody aj medzi mládežou zo slumov v São Paulo: v priebehu ôsmich rokov chceli byť dvadsiati z týchto mladých ľudí nielen pastoračnými pomocníkmi na pár týždňov počas letnej misie, ale dokonca sa sami chceli stať kňazmi! Je to o to významnejšie, keďže v Brazílii, v krajine, ktorá je skoro taká veľká ako celá Európa, sú vo veľkých oblastiach pralesa potrební mnohí misionári.

*V*najvzdialenejšej severovýchodnej časti Brazílie leží Diecéza São Gabriel da Cachoeira. Rozlohou je obrovská, má skoro 287 000 km²; je skoro taká veľká ako celé Taliansko, ale je iba riedko osídlená, má 95 000 obyvateľov. Takmer všetci obyvatelia sú katolíci. Mnohí domorodci v dedinách pozdĺž riek túžobne čakali na kňaza viac ako desať rokov. Keď sa o tom dopytal P. Shekelton, prosil o preloženie do tejto tzv. „diecézy vodopádov“.

Starí ľudia z tejto diecézy veľmi túžili po tom, aby „*mohli v pokoji zomrieť*“ – tak sami vyjadrili svoju túžbu po pomazaní chorých, prípadne po poslednom pomazaní.

„*V januári 2012 som dorazil do mojej novej farnosti, ktorá je zasvätená Nepoškvrnenej. Svojou rozlohou 123 000 km² je najväčšou farnosťou v diecéze a asi aj najväčšou na svete. Jej sídlo je síce v meste Barcelos s 25 000 obyvateľmi, ale k farnosti patrí ďalších 45 malých, ťažko dostupných miest na brehoch rieky Rio Negro a pri ďalších prítokoch Amazonky. Pritom k najvzdialenejším domorodým sídlam trvá cesta člnom tri až štyri dni.*“

V Barcelos sa P. Shekelton venuje, podobne ako predtým v meste São Paulo, predovšetkým mladým ľuďom (ich počet tu rýchlo rastie), ktorí sa v chudobnom prostredí, kde je rozšírená kriminalita, uchýľujú k drogám a prostitúcii a mnohí často pomýšľajú na samovraždu. Pastoračný úspech P. Shekeltona v tejto oblasti je prekvapujúci!

O svojej dobrodružnej farskej misii v amazonskom pralesi hovorí on sám: „*Chudobní Indiáni žijú z lovu rýb a zveriny a z pestovania zeleniny. Ich dopravným prostriedkom je kanoe, veľké vzdialenosti sú pre nich veľkou výzvou. Ja sám som začal svoje farské pôsobenie so starým člnom, kým som nedostal nový. ... Na ceste do vzdialených osád pozdĺž riek je veľa perej, nebezpečných prúdov, pod vodou skrytých skál a nánosov piesku. Okrem toho je tu človek vystavený silným búrkam a pražiacemu slnku a mnohým nebezpečenstvám číhajúcim vo vode, pretože v riekach je veľa krokodílov, piraní a*

hadov. V noci si treba rozťahnuť hojdaciu sieť a spať vonku. Tým sa ale stávate relatívne ľahkou korisťou pre komáre, ktoré prenášajú maláriu a iné nákazlivé choroby. I napriek tomu sa často vraciam šťastný z týchto misijných ciest, pretože som konal to, o čom som presvedčený, že je mojou kňazskou povinnosťou. Avšak je tu aj niečo, čo ma zarmucuje, a to je bezbožnosť mnohých ľudí. Odkedy prenikli satelitné prijímače aj do tých najvzdialenejších oblastí, ... mnohí veriaci strácajú zbožnosť a dôstojnosť, sú zavádzaní a vedení k tomu, že túžia po nereálnom, vysnívanom živote, ktorý nemá vôbec nič spoločného so skutočnosťou.

Toto všetko viedlo k tomu, že mnohí ľudia sa už viac nestarajú o Boha a mnohé kaplnky sú tu opustené alebo prinajmenšom v zlom stave. Ale ja napriek tomu pevne verím, že toto je moja misia a že Cirkev tu musí byť aj naďalej prítomná.“

A tak P. Shekelton neprestáva hľadať tých, ktorí sú mu zverení, aby im spoločnou modlitbou a katechézou sprostredkoval novú radosť a odvahu viery a dodával vždy novú dôveru. Tú potrebujú predovšetkým v hodine smrti. A tak patrí k najväčším radostiam kňaza a misionára to, že vysluhovaním sviatostí môže domorodcov dobre pripraviť na cestu do večnosti. „Budem to robiť, ak Boh chce, ešte mnoho rokov. Svätá Terezka Ježiškova nám dala predsa dôležitú radu: „Musíme zasiať dobré semeno a nebyť ustarostení, či vyklíči alebo nie.““

Prameň: Kirche in Not

Geloživotná poisťka

8. decembra 1942 sa Pavol Hnilica ako novic u jezuitov zasvätil Božskému Srdcu týmito slovami: „Zaväzujem sa, že budem so všetkými svojimi silami a schopnosťami pracovať na šírení kráľovstva Tvojho Srdca až do poslednej kvapky krvi.“

Táto horlivosť za duše charakterizovala neúnavný apoštolát tohto biskupa vyznávača až do konca jeho života v roku 2006.

Milí čitatelia, prinášame vám na povzbudenie malú, ale veľavravnú epizódu, ktorú nám otec biskup Hnilica osobne porozprával.

„*Na jednej z mojich nespočetných misijných ciest som sedel v lietadle vedľa istého statného pána. Jeho oblečenie, elegantný oblek s kravatou, hovorilo samo za seba. Keď som ukončil svoje modlitby, začal som sa s týmto mojím susedom rozprávať. Vysvitlo, že je zástupca jednej renomovanej poisťovne, ktorá poskytuje životné poistenia. Hneď sa chopil príležitosti a oboznámil ma s rôznymi možnosťami, ako by som si mohol u neho poistiť svoj život. Keď som ho nejaký čas počúval, vytiahol som si z tašky malú knižku s obrazom sv. Margity Márie Alacoque a odvetil som prekvapenému poistnému agentovi: „Ak som vás správne pochopil, sme vlastne kolegovia. Ja by som mal pre vás v ponuke jednu alternatívu – poistenie na večný život. Je dokonca zadarmo. Je k tomu potrebné trochu viery a vernosť dôstojne prijať sv. prijímanie počas deviatich po sebe nasledujúcich prvých piatkov v mesiaci. Sám Boh vám sľubuje, že vám dá potom v okamihu vašej smrti úprimnú*

lútosť a že nezomriete bez prijatia sviatostí, čo znamená, že s istotou budete tráviť svoj večný život u neho. A keď dá Boh prísľub, určite ho aj dodrží, pretože on je všemohúci.

*M*ôj spoločník zostal zaskočený. Takúto reakciu na svoju ponuku prvotriedneho poistenia ešte nikdy nedostal. Božia milosť zároveň otvorila jeho srdce a mohol som mu ešte viac porozprávať o prísľúbeniach, ktoré dal Pán Ježiš francúzskej sestre Margite Márii Alacoque (1647-1690) z rádu Navštívenia. Pán si ju vyvolil, aby u veriacich nanovo rozšírila úctu k Božskému Srdcu.

Ukázal jej preto svojej láskou horiace Srdce a dodal:

*P*ozri sa na toto Srdce, ktoré tak veľmi miluje ľudí, že nešetrilo obetovať sa a unaviť sa na znak svojej lásky. Ako podakovanie dostávam od väčšiny ľudí iba chlad, opovrhnutie a svätokrádež. Sľubujem ti, že moje Srdce dá pocítiť svoju lásku v hojnej miere tým, ktorí si ho uctievaajú a starajú sa o to, aby bolo uctievané.

Medzi dvanástimi prísľúbeniami, ktoré sa týkajú úcty k Božskému Srdcu, môžeme čítať i nasledovné prísľúbenie, nazývané inak i „veľkým prísľúbením“: *„Rodine, ktorá si uctieva moje Srdce, darujem pokoj.“* A ešte: *„Každá duša, ktorá si uctieva moje Srdce, nájde v ňom isté útočisko v hodine smrti a smrť pre ňu bude sladká. Žiadna duša, ktorá si uctieva moje presväté Srdce, nebude zatratená.“*

To, že Pán Ježiš svoje slovo dodrží, mohol biskup Pavol Mária Hnilica veľakrát zažiť. Jedným z najdojímavejších príkladov bola smrť bývalého prezidenta Československa Gustáva Husáka, o ktorom sme obšírne písali vo Víťazstve Srdca č. 55. Hoci bol tvrdošíjnym komunistom, krátko pred smrťou požiadal o prijatie sviatostí. Bolo to ovocie deviatich prvých piatkov k Božskému Srdcu Ježišovmu, ktoré si vykonal ešte ako študent.

Silnejšia ako smrť je láska

Viac ako 1700 rokov delí sv. Maurícia a jeho spoločníkov od 21 svätých koptských mučeníkov z roku 2015. Spája ich však domovina – Horný Egypt a predovšetkým svedectvo krvi, ktoré – vtedy, ako aj dnes – vydali s ochotným srdcom.

*S*vätý Maurícius bol rímskym dôstojníkom a veliteľom legendárnej, takzvanej tébskej légie. Tvorilo ju približne 6600 mužov, zverbovaných v Tébach v Hornom Egypte. Prevažná väčšina z nich boli kresťania. Historickým faktom zostáva, že sa táto kresťanská légia pri prechode cez Alpy v blízkosti dnešného švajčiarskeho mesta St. Moritz zdráhala splniť cisárov rozkaz obetovať rímskym bohom a týrať miestnych kresťanov. Cisár Maximianus prikázal za trest popraviť každého desiateho vojaka légie.

Keď aj po tomto treste vojaci povzbudzovaní Mauríciom odmietli splniť cisárov rozkaz, ten prikázal druhýkrát popraviť každého desiateho, len aby zlomil ich odpor. Nato Maurícius, veliteľ légie, napísal cisárovi list: *„Sme tvoji vojaci, cisár! ... No boli sme Kristovými vojakmi ešte skôr, než sme*

sa stali tvojimi... Vidíme okolo seba padať našich kamarátov, ale neoplakávame ich. Práve naopak, tešíme sa kvôli nim a závidíme im, pretože ich Boh uznal za hodných trpieť a zomrieť pre neho... Aj my sme pripravení zomrieť... Sme kresťania... A nikdy nebudeme obetovať pohanským bohom!“ Keď cisár videl, že sa udatní kresťanskí vojaci nedajú ničím zastrašiť, nariadil zničiť celú tébsku légiu. Išlo o rozsiahly krvavý kúpeľ, ktorý sa veľkými písmenami zapísal do cirkevných dejín.

*D*ňa 15. februára 2015 teroristi ISIS zverejnili na internete video – „*krvou napísané posolstvo národom kríža*“. Bolo to šokujúce: poprava 21 egyptských sezónnych robotníkov na líbyjskom pobreží Stredozemného mora. Celý svet musel „naživo“ vidieť hrdinské mučenie týchto koptských kresťanov, ktorí sa šesť týždňov nachádzali v zajatí teroristov ISIS. Ich barbarská poprava, chladnokrvne plánovaná ako výzva na boj proti Európe, predovšetkým proti Rímu, srdcu kresťanstva, sa však stala otriasajúcim a dojímavým svedectvom viery dnešnej doby.

Beshir Kamel, ktorý tu stratil svojich dvoch bratov Bishoya (25 rokov) a Samuela Kamela (23 rokov), tri dni po tejto masakre zavolať do kresťanskej televízie SAT-7 Arabic, ktorá má na Blízkom východe a v severnej Afrike okolo 300 miliónov arabsky hovoriacich televíznych divákov, a povedal:

„Verte mi, ľudia tu nesmútiť, ale si navzájom gratulujeme, že tak veľa mužov z našej dediny zomrelo mučeníckou smrťou. Sme na nich hrdí. Už od čias Rímskej ríše boli kresťania prenasledovaní a mučení... Sväté písmo nám hovorí, aby sme milovali našich nepriateľov a žehnali tým, čo nás preklínajú. ISIS nám dala viac, ako sme očakávali, pretože tie časti z videozáznamu, kde mučeníci vyznávali vieru a zvolávali Ježiša Krista, neboli vystrihnuté. ISIS tak len posilnila našu vieru... Dnes som telefonoval s mojou matkou a spýtal som sa jej, čo by urobila, keby stretla na ulici bojovníka ISIS, ktorý zabil jej synov. Táto 60-ročná jednoduchá žena bez vzdelania mi odpovedala: „Prosila by som Boha, aby mu otvoril oči. Pozvala by som ho k nám domov, pretože pomohol mojim synom dostať sa do neba.““

Koptsko-ortodoxná, tak ako aj Katolícka cirkev uznala 21 mučeníkov ihneď za svätých. Sedemnásti boli z jednej a tej istej dediny Samalut v južnom Egypte, ostatní z vedľajšej dediny. Guvernér provincie, z ktorej všetci mučeníci pochádzali, inicioval k ich úcte stavbu veľkého kostola na štátne náklady.

*S*vätý Jozef,
*ktorý si mojím duchovným otcom,
zhliadni láskyplne na mňa.
Nauč ma žiť, ako si žil ty:
pre Ježiša a Máriu.
Vypros pre mňa trvalý rast v láske.
Vypros pre mňa tú otvorenosť ducha,
ktorá krásnila teba
a svojou rukou ma ved'
k najväčšiemu dňu môjho života -
k môjmu vstupu do neba.*

*A*men.

*Modlitba z Belgicka ku cti sv. Jozefa
za dobrú hodinu smrti*